

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kri teče sedaj v Hercegovini, vstaja se ne dá kmalu potlačiti. Okolo Foče sta oberst Hotze in Obadič imela boj s številnimi vstaši cele 4 dni, od 1.—4. februarja; palo je zopet več vojakov. Vstaši so hoteli Fočo vzeti, Brod, Humič in Bastače, pa se jim ni posrečilo. Noveja poročila govorijo o bojih pri Koritu in Konjici; tukaj je baje 400 vstašev vjetih, v Sarajevu in Banjaluki so zasledili zaroto mohamedancev; FML. Jovanovič mudi se v Mostaru. — Iz Gališkega poročajo, da je policija ngrabila 20 rusinskih narodnjakov, češ, da z Rusi držijo in zoper cesarstvo veleizdajske zarote kujejo; med zaprtimi je tudi dvorni svetovalec Dobranski, njegova hčer, več duhovnikov, urednikov in učiteljev. — Delegacije so, dovolivši 8 milijonov za potlačenje vstašev, zopet se razšle. — V državnem zboru obravnavajo novi davek na petrolej in kmalu tudi proračun za l. 1882; v gosposki zbornici pride dnes postava o češkem vseučilišču na dnevni red. — Liberalci in lahoni v Trstu so pri dopolnilnih volitvah propali; izvoljena sta 2 federalista in konservativca: Burgstaller in Vučetič. — V Pragi bilo je več socialistov v zapor obsojenih. — V Kronstadtu v Erdeljskem so zasledili pri tamošnjih Rumunih več zabojev polnih skritega orožja. — Magjari se bojijo Slovanov in toraj je minister Tisza prav politično modro v delegacijah djal, da ne sovraži nobenega slovanskega rodu. No, Slovani mu tega ne bodo lahko verovali. Saj vidijo, kako so Srbi dobili po sili patrijarha, katerega nihče ne trpi. Tem bolje čudno je, kako je se mogel hrvatski poslanec Miškatovič Tiszajn zahvaljevati zato, da slednji pravi, kako Slovanov ne sovraži. — Železnico od Siska do Kostanjevice kmalu odpró, železnica šteje 6 stacij. — V Polo pride velikanska kanona, ki bo de 6 metrov dolga in 28.500 kilo težka, ter metala kroglice, za katere bo 4 cente smodnika treba. — Cesarica se je odpeljala v Angleško na lov.

Vnanje države. V pruskem deželnem zboru prizadevajo si katoliški poslanci odpraviti sv. Cerkvi sovražne in krivične postave. Mogoče je, da se jim posreči. Slišati tudi je, da izpraznjeni škofijski sedeži zadobijo kmalu svojih pastirjev. K papežu je pruski kralj poslal posebnega poslanca, kar velja kot dobro znamenje. — Ruski general Skobeljev je z večimi oficirji obhajal obletnico na zmago pri Turkmenski trdnjavi Geogtepe in poudarjal vzajemnost vseh Slovanov, ter da ima Rusija nalog, vsem Slovanom pomagati, tudi je omenil hercegovskih vstašev, katere je brate imenoval in rekel, da se ob Jadranskem morji borijo za svobodo in vero. Te besede so naredile velikanski hrup skoro po celem svetu. Nekateri magjarski in nemški časnikarji pišejo, da to pomeni vojsko zoper Avstrijo in Nemčijo.

Toda ruska vlada ne misli na takšno strašansko vojsko in je avstrijskej vladi izrekla svoje obžalovanje, ter da je ruski general le svoje osebno mnenje izjavil. — Rumuni dobili so deloma novo ministerstvo, ki je Avstriji še menje prijazno, nego prejšnje. — Grki in Turki so se zastran meje na mirnem porazumeli. — Srbi so vsled vstaje v Hercegovini silno razburjeni, še bolj pa Črnogoreci; radi bi šli vstašem na pomoč, a kneza ne pustita; nek Črnogorec je baje radi tega svojega kneza hotel ustreliti, pa ga ni zadel. — Italijanski rovarji podpirajo vstaše in Garibaldi-jev sin Menotti nabira prostovoljcev. Papež so se z ruskim carjem toliko porazumeli, da smejo izgnani poljski škofje priti domov; večjidel pa dobijo škofije novih pastirjev. — Francozi in Angležji so hoteli skupaj napasti in vzeti Egipt, sedaj so si pa premislili, videč, da bi se skregali z Bismarkom, Rusi, Avstrijci, Italijani in še s Turkom. Egipčani pa hodijo svojo pot in so postavili nove ministre in sklicali deželni zbor. Od tujcev nečejo biti dalje odvisni.

Za poduk in kratek čas.

Iz Sarajeva v Tarčin.

I. Odloživši natančnejši spis zanimivejših dogodkov na kuli Čengićevi in v njeni okolici za primernejše vreme, hočem takoj pričeti z opisom potovanja iz Sarajeva čez Konjico, Jablanico, Mostar, Metković, Dobrovniki, v Reko, Trst in ljubljeno domačijo. Morebiti bodo te črtice ravno sedaj dragomilim čitateljem „Slov. Gosp.“ prav dobro došle in ugajale.

Dne 14. januarija 1879 poslala je Sarajevska general-komanda za mene prav veselo poročilo poveljniku 15. poljske bolnišnice, rekoč, da sem v neaktivno stanje prestavljen. Matične in druge knjige moram rezervnemu duhovniku g. Franju Premruju, oskrbniku in dušnemu pastirju 36. bolnišnice izročiti, kateri gospod bode opravljal pastirsko službo po rimo-katoliškem obredu v lazaretu; med tem ko ima opravila grško-katoliške vere rezervni kaplan g. Porfir Pawlusiewicz prevzeti. Vstled tega veselega, od generala Veiscej-a podpisanega odloka oskrbel sem si nagloma vse, kar treba, da odpotujem v kratkem in brzo. Dne 17. januarija na praznik sv. opata Antonija izročim vso opravo in pripravo špitalske kapele g. Premruju, roj. Krajcu in frančiškani v Karlovc; poprosim za potni list ali maršruto in dva konja do Konjice. Ko vse te sitne pote dovršim, obiščem znanke in prijatelje v Sarajevu, da se od njih morda za vselej poslovim. Z Bogom! zakličem katoliškemu župniku fra Jakobu Marić-u, jegovima ljubeznjivima pomočnikoma fra Luki in fra Pavlu, skrbni, dobrosrčni župnikovi materi; zatem bosanskemu pesniku, velečastitemu očetu Grgi Martić-u, pri katerem sem ravnokar našel iz Beča došlega

Zeniškega župnika, gostoljubnega Fra Duiča, kojega vrlega in milega očeta frančiškana pred svojim slovesom iz Bosne videti bilo mi je jako ljubo in drago. Bratski in prijateljski smo se pozdravili na „sretnu put in sretno zdravje“. Zabil tudi nisem slednjekrat obiskati v Latinluku dobrosrčne matere Angjele Baljič ter drugih ljubih mi prijateljev v Sarajevu in po Sarajevskem polji.

Na prelepi god sv. Neže prijahala je ob 8. uri zjutra iz Sarajeva do naše bolenišnice prva eskadrona konjenikov, s katero je bilo meni odločeno v Konjico potovati. Nje poveljnik g. stotnik Jurg takoj ukaže, da se mi dva konjiča priženeta, eden za nošo potne robe, drugi za jahanje do prve postaje — do Tarčina. Rečeš, kar hočeš, pa storilo se mi je milo pri sreči, ko se jamem poslavljati od gospodov, ki so delili z menoj okolo 8 mesecev vse nadloge in težave. Sanitetni vojaki, bolniki in ranjeniki stali so pri oknih na piketi, ko rečem srečno! celemu sanitetnemu oddelku, ki mi ne bode tako lahko zginil iz radostnega spomina.

Jahaje po krasnem Sarajevskem polji proti selu Blažuj metal sem še zvedavo svoje oči nazaj na Sarajevo, to skrivnostno bosansko Meko, v Dolac, kder so mi ostali milosrčni, nepokvarjeni krščanski Bošnjaki, na Srakino selo, kder sem se o svojem času veselil z veselimi in žalostil z žalostnimi, na Stup, kder sem prvokrat gledal in občudoval v društvu sarajevskega župnika bosanske svatove, na prijazno lldžo, o kojih žveplenih toplicah sem se zdravo skopal in na tamošnjem srb-skem pokopališču našel novo gomilo nesrečnega mladeniča Bista, ki je bil neki lep ko žarko solnce, raven ko smreka na Igumanu in krepek ko Busovačko železo, kateri pa je bil kratko pred dohodom avstrijske vojske od turčinov zavratno vmorjen; na dalje sem se oziral otožno na Vrhbosno, na ta za bosansko cerkveno zgodovino toli pomenljivi kraj; na Vrelo Bosne, kder izvira izpod lesovitega Igumana bladna Bosna, ktere tek sem zamogel opazovati od zibelje do groba pri Brodu v Savo; na Blažuj, kder sem pri dohodu v Sarajevo prespal grenko in sladko noč v razdrapani koči, katera se mi je pa danes pri odhodu lepa in veselo-mična dozdevala. Še enkratni in poslednji pogled tje doli po dični in divni dolini Sarajevski in hribi Blažujski so mi zakrili čarobno panoramo, katere se ti oko težko nasiti. Ne daleč od Blažuja pri vasi Dragi krenili smo raz ceste Brod-Sarajevske na levo stran po stezi Blažuj-Konjica-Mostar-Metkovič. S prva bila je pot še koj lepa in gladka; vsaj so jo skrbno nasipavali in nadelovali vojaki prvega Franc-Jozefovega in drugega prince Rudolfovega genie-polka. Na posameznih krajih pak je bila neizrečeno grda, blatna, zvožena z debelimi in oglastimi kamni nastlana, da so konji le s trudom in nevoljo preko tega ostrega pečevja štopotali. Tu in tam pa je bila tako ledena in polzka, da so ubogi konjički kakor

hruške z dreves kapali na zmrznena tla. Vzdignili so vranca in že je pal belec; a ko se je ta srečno na noge skobacal, zvrnil se je za cesto suhomedli čogat, da je moral dalje potovanje ostaviti in zapuščen v samoti boljšega vremena čakati. Razun vasice Malotine nismo zadeli na obilo hiš in bajtic. Semtrtje podaja edna kočica celemu okraju ime in še sosednemu griču, studencu in memo tekoči rečici. V selu Gradci zalagali so žilavi Bošnjaki nenasitljivim zobom jeklene žage borovo in gabrovo hrano. To je bila prva žaga, ki me je srečala na potovanji po Bosni. Ura, katero je velemodri Božji umetnik tje gor na firmament obesil, da bi vsak iz vsakega kota na-njo pogledati mogel, kazala je proti poludnevju, ko prikrešemo do hana ali gostilnice Hadžihi, kder je prodajala uboga krščanska družina vodeno kavo, slabo pečen kruh in še slabše žganje. Tukaj je stala visoka kopica smrekovih in hrastovih desek, katere so morali vojaki praznim konjem naložiti, da je ponesó v Tarčin za stavljenje toli potrebnih barak ali lesenih bajt. (Dalje prih.)

Smešnica 6. Kmetica je šla financerju pravit, da bo tropine žgala. Financer jo vpraša, koliko? Ona mu odgovori: En polovnjak na karto, enega pa bomo „švercali“, pa tega nikomur drugemu ne povem kakor samo Vam gospod! ker se na Vas zanesem, da ne bodete nikomur povedali.

Razne stvari.

(Svitli cesar) so štajerskemu učiteljskemu zavodu v podpiranje učiteljskih sirot in udov darovali 100 fl.

(Novo železniško stacijo) odpre južna železnica v Grobelnem med Ponikvo in sv. Jarijem.

(Pogovor zaradi železnice) iz Spod. Drauberga v Celje vrši se v Šoštanj dne 12. febr. t. l.

(Preveč kaznencev) imajo v Celji, inam poslali so jih 80.

(Zastoj v loterijo stavil) je star mož blizu Arveža številke 29, 37, 39 v Gradec celih 32 let. Nikoli ni dobil.

(Blizu Ivnika) je 18letna deklica pri peči zaspala, obleka se vne, deklica beži na zrak in začne v plamenu goreti. Mučna smrt jej je gotova.

(Oderuha) prav grdobnega so v Mariboru zaprli, na Dunaji pa je bil oderuh plem. Streinsberg v hiši s sekiro ubit z njegovo deklo vred. Mož je pobiral 12% na mesec in še več. Morivca še ne poznajo.

(V Tinskem na Koroškem) zgodila je se izredna nesreča. Tamošnji kaplan č. g. Amschl doma iz Cmureka in nekdanji frančiškan o. Josafat, šel je v naglej jezi z revolverjem nad fante, ki so ga s ponočnim kričanjem pod oknom žalili, in za bežečimi streljal ne vedoč ali je koga zadel ali ne. Toda še tisto noč mu naznanijo, da je 20letnega fanta Bedenikovega usmrtil, ki je za nekim grmom skrit tičal.